

ADLIGA ÄTTEN Anckar, NR 108, †.

Introducerad 1625-03-10 – 1625-04-04.

Utdöd 1645-10-31.

1778-01-14 erhöill fem medlemmar av den norska släkten Ancher, bröderna Bernhard, Peder och Jess Ancher samt bröderna Peder och Carsten Ancher, vilka anfört, att deras släkt år 1625 i Sverige erhållit adliga rättigheter, ett 'naturalisationspatent', varigenom de upptogs i den danska adeln med namnet Anker. Vapnet fastställdes i huvudsaklig överensstämmelse med adliga ätten Anckars, med tillägg av en björn och en varg såsom sköldhållare. Genom ett nytt 'naturalisationspatent' av 1790-05-28 upptogs ytterligare tre medlemmar av ätten Ancher i den danska adeln. Ätten fortlever talrikt. Några fullgiltiga bevis för den norsk-danska släktens härstamning från den svenska adliga ätten Anckar föreligger dock icke. Sannolikare förefaller en härstamning från den Botvid Larsson, som 1612–1618 var lagläsare på Dal och 1624 häradshövding i Frökinds härad, och med vilken Botvid Larsson den yngre, Anckar, synes blivit förväxlad. Lagläsaren Botvid Larsson kallas i domböckerna 'välaktad', aldrig 'välbördig'. En son till honom, Johan Botvidsson blev adlad Gyllensting, nr 393. Vid ting i Tössbo härad 1613-11-15 utfärdar lagläsaren Botvid Larsson ett tingsbevis för 'edel- och välbördig' Botvid Larsson till Agnhammar, vilket han beseglar med sitt sigill, som visar ett ankare i sköld utan hjälm. Den norsk-danska släktens äldste kände medlem i Norge var köpmannen Erik Olofsson Ancker till Huseby i 'Vestra Åker'. Född 1644 i Göteborg. Död 1699 i Kristiania, dit han inflyttade omkring 1668.

Ättens vapensköld är mest troligt hämtad från Botvid Larssons (Fam -2:1) maka Karin Karts (av en adlad med ej introducerad ätt [1]) familjevapen, ett svart

ankare mot blå botten. Även vapnets hjälmprydnad, en gyllene stjärna mellan två vesselhorn, är densamma som den som brukades av ätten Kart.

FAM -3:1 (f d TAB 1)

Lars Botvidsson, den äldre, till Agnhammar i Grums socken, Värmland.
Levde 1510.

Son:

Botvid Larsson den äldre (även kallad **Botvid Skrivare**). Befallningsman och fogde. Begravd 1550. Se Fam -2:1.

FAM -2:1 (f d TAB 1)

Botvid Larsson den äldre (även kallad **Botvid Skrivare**) (son av Lars Botvidsson, den äldre, Fam -3:1), till Agnhammar i Grums socken, Värmland. Fogde över Värmland 1530-09-14–1540. Lagman i Värmland 1538-02-15. Fogde på Stockholms slott 1541. Knekthövitsman mot Nils Dacke 1542. Befallningsman på Stockholms slott och stad 1543. Död 1550-12-31 på sin gård i Bro socken, Uppland. Begravd 1551-01-02 (enligt gamla stilen) i Gråbrödraklostret i Stockholm. Han fick 1541 i förläning Älvdals, 1543 Fryksdals och 1546-05-16 Nordmarks härad, alla i Värmland, av vilka samtliga han behöll till sin död. Fick frälsfrihet på hemmanen Hemsta, Kjulsta och Valåker i Ösmo socken, Södermanland, 1550-08-16. [2]
Gift med **Karin Kart**. Levde änka 1565 på Agnhammar. Dotter av fogden över Värmland, sedermera slottsloven på Läckö slott och fogden på Dal Sven Kart (av en adlad men ej introducerad ätt [1]), till Åmål och Nygård, båda i Åmåls socken, Dalsland, och Kerstin Torstensdotter (Krumme, av ätten på Stora Vånga [1]) i Vånga, Västergötland.

Barn:

Lasse Botvidson den yngre. Underståthållare. Död 1595. Se Fam -1:1.

Torbjörn Botvidsson. Levde 1561. Innehade frälsehemman i Ösmo socken, Södermanland. [2] Död sannolikt barnlös under 1570-talet. [2]

Margareta Botvidsdotter, till Aspeberg i Segerstads socken, Värmland.
Gift 1569 med fogden på Örebro slott **Måns Knutsson**, till Aspeberg.

Karin Botvidsdotter, till Nygård i Åmåls socken, Dalsland.

FAM -1:1 (f d TAB 2)

Lasse Botvidsson den yngre (son av Botvid Larsson den äldre även kallad Botvid Skrivare, Fam -2:1), till Agnhammar i Grums socken, Värmland, och Nygård i Åmåls socken, Dalsland. Underståthållare i Värmland 1582-02-05–1587. Död 1595-03-15. Begravd i Grums kyrka.

Gift senast 1569 med **Anna Arvidsdotter Båt**. [3, I:3, s 220 f] Död 1611-08-...
Dotter av Arvid Håkansson (Båt av Billa) [3] och Brita Claesdotter, adliga ätten Ugglå, nr 100 (Fam -3:1).

Barn:

Karin Larsdotter. Död barnlös senast 1609, vilket år maken gifte om sig.
Gift med fogden **Olof Stake**, nr 110 (Fam 4:1), i hans 1:a gifte. Död mellan 1620-02-... och 1621-06-... .

Botvid Larsson den yngre Anckar. Född 1583. Ryttmästare. Död 1645. Se Fam 1:1.

FAM 1:1 (f d TAB 3)

Botvid Larsson den yngre Anckar (son av Lasse Botvidsson den yngre, Fam -1:1), till Agnhammar i Grums socken, Värmlands län. Huvudman 1625-03-10 – 1625-04-04 vid introduktionen. Född 1583. Hövudsman över Värmlandsknektarna 1609-06-11. Häradshövding i Fräkne härad 1624-11-09. Kallas ryttmästare. Introducerad 1625-03-10 – 1625-04-04 på ättens vägnar med namnet Anckar under nr 108. Död 1645-10-31 utan att lämna söner efter sig och slöt därmed ätten. Begravd 1646-01-11 i Grums kyrka, där även hans maka och barn är jordade (Gyllenius dagbok). Han ägde förutom Agnhammar Nygård och Skevik (nu Sjövik) m m i Åmåls socken, Älvsborgs län, samt gods i Västergötland, Småland och Närke.

Gift med **Beata Knutsdotter Hård af Torestorp**. Död omkring 1651. Dotter av amiralen och ståthållaren Knut Bengtsson Hård af Torestorp, nr 60 A (Fam 2:1), och Märta Persdotter Ulfsax, nr 107 (Fam 3:1).

Barn:

Torbern. Student i Uppsala 1622. Död före fadern.

Märta. Död 1627-02-13 under belägringen av Putzig. [4]
Gift 1:o 1616-11-02 med hovrådet och legaten, juris doktorn **Nils Chesnecopherus**, till Långbro i Brännkyrka socken, Södermanland, och Lund (nu Marielund) i Funbo socken, Uppland, i hans 2:a gifte. (Gift 1:o med Agneta Lonicera. Dotter av professorn och hovrådet i Hessen Teofil Lonicerus.) Född

1574 i Ekeby socken, Närke. Adlad troligtvis 1600 av den tysk-romerske kejsaren Rudolf II men blev ej introducerad i Sverige [1]. Adlad ånyo 1610 av kung Karl IX, men tog ej introduktion. Barnen skrev sig med namnet Lillieram. [1] Död 1622-04-15 (1624 [6]), troligen i Nyköping [6] genom att 'köra omkull och bryta halsen av sig' [1]. Litteratur: *Svenskt biografiskt lexikon*; B Schlegel och C A Klingspor, *Den med sköldebref förlänade men ej å Riddarhuset introducerade svenska adelns ättar-taflor*, 1875.

Gift 2:o 1625-02-12 med översten **Göran Ekeblad**, nr 35 (Fam 1:2). Född 1596-08-20 (1598-08-04). Död 1631-08-03.

Karin.

Gift med ryttmästaren och kommandanten på Varbergs slott **Jöns Rosenbielke**, nr 52 (Fam 1:1), i hans 1:a gifte. Född 1600-07-01. Död 1671-04-17.

Litteraturförteckning

- [1] B. Schlegel och C. A. Klingspor, *Den med sköldebref förlänade men ej å Riddarhuset introducerade svenska adelns ättar-taflor*, Stockholm: Norstedt, 1875.
- [2] Riddarhusarkivet, *Stamtavlorna, 2:a redaktionen*.
- [3] Riddarhusdirektionen, *Äldre svenska frälsesläkter*, Stockholm, 1957–.
- [4] Sveriges släktforskarförbund, *Supplement till Den introducerade svenska adelns ättartavlor, ursprungligen utgivna av Gustaf Elgenstierna, C. Szabad, Red., Solna: Svärd & Söner Tryckeri AB, 2008*.
- [5] O. Mannerfelt, *Anteckningar av kapten Otto Mannerfelt*.
- [6] Riksarkivet, *Svenskt biografiskt lexikon*, 1917–.